

VAJDA JÁNOS

KARNYÓNÉ

opera két felvonásban, magyar nyelven

szövegét Csokonay Vitéz Mihály műve nyomán írta:
Várady Szabolcs

Dramaturg:
Györgyfalvai Katalin

PARTITURA

Kontrapunkt Music Ltd.

A kiadvány megjelenését
a Nemzeti Kulturális Alap támogatta.

SZINOPSZIS

ELŐJÁTÉK

Lipitlotty és Tiptopp, két semmirekellő gavallér egymással vetekedve igyekszik elnyerni a tehetős, ám öregecske boltosasszony, özvegy Karnyóné kezét és vagyonát, és olykor gúnyolódnak az éltes asszony bájain. Kuruzs, a házaló kereskedő, jövőmondó, felcser és alkalmi poéta felajánlja nekik szolgálatait.

I. FELVONÁS

Karnyóné boltjában a gazdasszony félnótás fia, Samuka játszadozik az üzletet vivő, örökké zsörtölődő Lázárral. A belépő Karnyóné utasítja Lázárt, hogy készíttessen elő a divatmajom Lipitlotty számára újabb ruhának való anyagot. Hiába sorolja Lázár Lipitlotty eddigi adósságait, a szerelmes vénasszony meg se hallja. Annál inkább figyel Lipitlotty mézes-mázos udvarlására és távoztával hosszan epekedik is utána. A bolt előtt fut egymásba a két gavallér; előbb a divatról diskurálnak, majd Lipitlotty óvatlanul elárulja Tiptoppnak milyen számokat tett meg a lottérián. Tiptopp elszántan lép be a boltba, ám hiába nógatja az udvarlásra váró Karnyóné, inába száll a bátorsága, és hamar elszelel. A csalódott asszonyság cselédjén, Borison tölti ki a mérgét. Ám Boris könnyen vigasztalódik, amikor a visszalopódzó Tiptopp arra kéri: ugrassza össze asszonyát Lipitlottyval és így segítse őt eltávolítani az útból. Egyúttal megígéri: ha a gazdag özvegy jobblétre szenderül, ő majd Borissal osztja meg az örökséget. Boldog tervezgetésükhöz Kuruzs is csatlakozik.

II. FELVONÁS

Lipitlotty majd kiugrik a bőréből, hiszen kihúzták számaint a lottérián. Meggazdagodva készül Pestre utazni. Előbb azonban le kell csillapítania Karnyónét, aki Tiptopp ármánykodása miatt már gyanakszik rá. Miután az öregasszony megenyhült és eltépte Lipitlotty adósságleveleit, az azonnal továbbáll. A kétségbeesett Karnyóné bánatában öngyilkosságra készül. Elszalasztja Samukát a patikába egérméregért. A bolondos fiú azonban elfecsegi küldetését Tiptoppnak, aki - nehogy terve dugába dőljön - altatóra cseréli a mérget. Ám közben tudja: furfangja sikerült, hiszen ő tetette ki a Lipitlottynek kedvező, hamis lottószámokat. Karnyóné megrendülten búcsúzik az élettől, de tragédiája komédiába fordul. Miközben mindenki őt próbálja élesztgetni, beront a csalást felismerő Lipitlotty, előbb lelövi Tiptoppot, majd maga ellen fordítja a fegyvert. A felfordulást betetőzendő előkerül az eltűnt Karnyó, az évek óta halottnak hitt férj, akit üzleti útján a francia seregek tartóztattak fel. A szörnyű látványtól azonban ő is összeroskad. Végül égi segítség jeleként megjelenik Tündér és Tündérfi, és a halottakat életre kelti. Kuruzs, a fűzfapoéta pedig Csokonai Vitéz Mihályra lényegül át, aki meghatottan hallgatja az örömeire felcsendülő Mihály-napi köszöntőt.

SZEREPLŐK

Karnyóné – *alt (mezzosz.)*

Lipitlotty – *tenor*

Tiptopp – *tenor*

Boris – *szoprán*

Kuruzs – *bariton*

Lázár – *bariton*

Samuka – *mezzoszoprán*

Karnyó – *tenor*

Tündér – *szoprán*

Tündérfi – *tenor*

Játékidő: kb. 95 perc